

دیدن راهی برای کسب معلومات است. تماشای افراد در حین انجام کار، روشی مؤثر در جهت یادگیری در مدت زمان کوتاه راجع به مشاغل و رشته‌هاست. یادگیری از طریق مشاهده، همیشه مورد توجه روان‌شناسان بوده است. **حسن شعبانی** معتقد است، «توعی دیگر از انواع یادگیری‌هایی که به شناخت و تجزیه و تحلیل نیاز دارد، یادگیری از طریق مشاهده، سرمشق‌گیری و تقلید است. بسیاری از دانش‌ها، مهارت‌ها و گرایش‌ها، از طریق مشاهده و تقلید آموخته می‌شوند»^۱

هم‌چنین دکتر **مظلومی** دربارهٔ اثر تصویر در سهولت فهم می‌نویسد: «ثابت شده است که انسان با دیدن اشیاء یا تصویر آن‌ها و به کاربردن حواس با هم، بهتر و آسان‌تر و زودتر می‌تواند آن‌ها را بشناسد و خواصشان را درک کند. آن‌چه بدین وسیله فرا می‌گیرد، در خاطر او بیشتر پایدار می‌ماند»^۲

یکی از راهکارهای اساسی برای بهتر برگزار شدن هفتهٔ مشاغل و هم‌چنین دست یافتن به یکی از اهداف والای آموزش و پرورش، یعنی آماده‌سازی جوانان و نوجوانان برای ورود به دنیای اشتغال، مشاهدهٔ فیلم با هدف آشنایی با مشاغل و شناخت رشته‌های متوسطه و دانشگاهی است. در این‌جا ذکر یک تجربه در هفتهٔ مشاغل را ضروری می‌دانم.

هفتهٔ مشاغل در مدرسه، علاوه بر مزیت‌ها، با مشکلاتی نیز همراه بود. یکی از این مشکلات علاقه نداشتن برخی از دانش‌آموزان به تماشای فیلم بعضی از رشته و شغل‌ها بود. همین باعث می‌شد که گاه با بی‌میلی فیلم را تماشا کنند و در نتیجه به هدف اصلی تماشای فیلم دست نیابند. با توجه به این مشکلات بر آن شدم تا دیدن فیلم‌ها را تخصصی کنم. بنابراین، زمان تماشای فیلم‌ها را طوری تنظیم کردم که با وقت آزاد همهٔ دانش‌آموزان در مدرسه هماهنگ باشد. اما از قبل، برنامهٔ تماشای فیلم را به مدت یک هفته و برای هر روز در هفتهٔ مشاغل، در تابلوی مدرسه نصب کردم تا همه دقیقاً بدانند در کدام روز، فیلم کدام رشته‌ها و شغل‌ها به نمایش درمی‌آید و خود تصمیم بگیرند بینندهٔ کدام فیلم باشند. ضمناً هر روز، قبل از نمایش فیلم، با بلندگوی مدرسه نیز دانش‌آموزان علاقه‌مند را دعوت می‌کردم.

دیدن ترتیب، هفتهٔ مشاغل طوری برگزار شد که در ارتباط با مشاغل و رشته‌های گوناگون در گروه‌های مختلف و در زمان‌های معین، اطلاعاتی به صورت سمعی و بصری ارائه شود. در این ساعات، فقط دانش‌آموزان علاقه‌مند به رشته یا شغل مورد نظر در اتاق سمعی بصری مدرسه حضور داشتند. بنابراین، با علاقه فیلم‌ها و سی‌دی‌های شغلی را تماشا می‌کردند، سؤال می‌پرسیدند و یا یادداشت برمی‌داشتند.

این برنامه را در طول سال‌های خدمت در پست مشاور مدرسه انجام داده‌ام. می‌توان گفت که بازخورد خوبی گرفته‌ام و دانش‌آموزان و مدیر مدرسه هم راضی بوده‌اند. در پایان لازم می‌دانم برای کامل‌تر شدن مبحث یادگیری از طریق دیدن که هدف رفتاری نمایش فیلم در هفتهٔ مشاغل است، به گفتاری از دکتر مظلومی در باب مزیت این روش (تماشای فیلم توسط یادگیرندگان)، اشاره کنم.

مریم زارعیان

دبیر شهرستان جهرم

مزایای آموزش در رویهٔ فیلم

- الف) جریان کاری در مدتی کوتاه نشان داده می‌شود؛
- ب) تحولات هر امر طبیعی یا علمی دقیقاً ارائه می‌شود.
- ج) وضع رؤیت چنان طبیعی می‌شود که آدمی را خوشایند است و گویا خود در واقعه یا صحنه حضور دارد؛
- د) خاطرهٔ آموزش به مدت طولانی در ذهن می‌ماند؛
- ه) یک چهارم زمانی که با کتاب یا معلم، برای آموزش صرف می‌شود، وقت لازم است؛
- و) مددیار آموزش به اطفال کم‌هوش و کودن است.^۳

پی‌نوشت

۱. شعبانی، حسن. مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس). سمت، تهران، ۱۳۷۱، ص ۵۸.
۲. مظلومی، رجبعلی. گامی در مسیر تربیت اسلامی. آفاق، تهران، ۱۳۸۶، ص ۱۸۱.
۳. همان، ص ۱۸۰.